

Somogy Megyei Múzeum
NA 231A-2003
Néprajzi adattár

Somogy Megyei Múzeum
NA 231A-2003
Néprajzi adattár

--	--	--	--

CYŰJTŐ: SZARNA ÁGNES
GYŰJTÉS IDEJE: 2003. október 11.

TART. VÍZÁGCIKL. A SOMOGYI HÍRLAP ALMAVÁCH
ROVATA SZENNA KÖZSÉGÉRŐL

A oldal

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

FOLYRATZI MINTATO: SZENNA

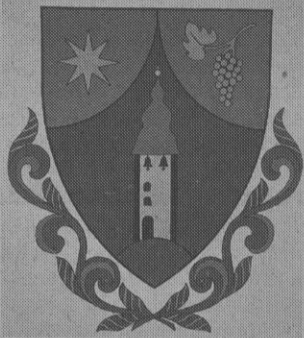
SZAKMINTATO: XXXV.

RECEPT SZENNÁBÓL

Bocskoros vargánya

Egy fej vöröshagyma, egy gerzold fokhagyma, egy zöldpaprika, egy közepes paradicsom, egy cseresznyepaprika, 2 deci tejföl, egy kiló vargánya, esetleg néhány szem galambica, a körethez 3 tojás és fél kiló liszt kell a hozzávalókból pörkölt-alapanyagot készítünk. A megtisztított gombát fedő nélkül megpároljuk, amikor elfőtte a levét, beletesszük a tejfölt, és állandó keverés közben összeforraljuk. A lisztből és tojásból elkészítjük a galuska köretet. A marcafánk eredeti receptje így szól: üss egy csuporba két tojást, bele kevés sót, cukrot. Önts hozzá egy meszely tejet, lisztet, hogy palacsintásűrűségű legyen. Akkor tégy zsírt a tepsibe egyujnyi vastagon, s ezt forrald fel. A tésztát kanalként rakd belé, és süsd pirosra.

SZENNA

A KÖZSÉG CÍMERE

Ívelt oldalú, ékeléssel három részre osztott háromszögű pajzs, aminek az első vörös mezőjében nyolcágú aranycsillag van, a másik vörös mezőben szőlőfürt. A harmadik mezőben a zöld halmon vörös tetős templom, a torony csúcsán ezüstgömbbel. A templomfal felső részén két fekete harang, jobb oldalán két félköríves ablak és kapu. A csillag a református vallásra utal, a szőlőfürt a lakosság szorgalmára és mezőgazdasági tevékenységére. A templom és a pajzs alatti dísz a falu európai ismertségét megalapozó néprajzi gyűjtemény és a falumúzeum területén álló régi református templom jelképe.

A LAKOSOK SZÁMA

2003-ban	737
1990-ben	651
1962-ben	820
1930-ban	1074

ÜGYFÉLFOGADÁS

A polgármesteri hivatal címe: 7477 Szenna, Rákóczi u. 8. Tel.: 82/712-229, 82/484-006, fax: 82/712-230. A szennai önkormányzat közigazgatási központ, hétfőn reggel 8-tól 16 óráig, keddtől péntekig 8 és 12 óra között fogadják az ügyeiket intéző lakosokat. Handó János polgármesterek nincs külön fogadóórája, a hivatalban megtalálható. A falugazdász Medveczky Sándor csütörtökön 8-tól 10 óráig várja a gazdákat. A gyermekjóléti szolgálat vezetője, Koletárné Szili Gabriella hétfőn és szerdán 9-től délig kereshető föl.

CIVILEK, VEZETŐK

A Rozmaring nyugdíjas-egyesület vezetője Küszler József, a Lázi-dombi kulturális egyesületé Karácsony Tamásné. A polgárőrség parancsnoka Vajda László, a Zselici Tehetséggondozó Közalapítvány kuratóriumának Krénuszné Tóth Erzsébet az elnöke.

ORVOSI RENDELÉS

A háziorvos, dr. Antony Móré Katalin hétfőtől péntekig 7.30-tól 12 óráig rendel. Semsei Tünde védőnő szerdán 9 és 11 óra között tart tanácsadást. Havonta egyszer nő- és gyermekgyógyászati szakrendelés is van a telephelyen.

DÍSPOLGÁROK

A díszpolgári címet először Tildy Zoltán – egykori lelkész, majd köztársasági elnök – és a felesége kapta meg, majd Fekete László, Csepinszky Mária, Z. Soós István és Szabó Edit. A Szenna Polgáraiért kitüntetés egyedüli birtokosa Bierer János, a Szenna Pack Kft vezérigazgatója.

MÚLTIDÉZŐ

A kisközséghez tartozott 1930-ban Denna és Ótelekpuszta, Kisszena és Petőerdő cigánytelep. Az I. világháború idején a községből 248 fiatal vonult be katonának, és 47-en haltak meg a harcokban. Özveggyen maradt 22 asszony, és három hádiárvt neveltek.

A CIKKEKET SZARKA ÁGNES IRTA
FOTÓK: LANG RÓBERT

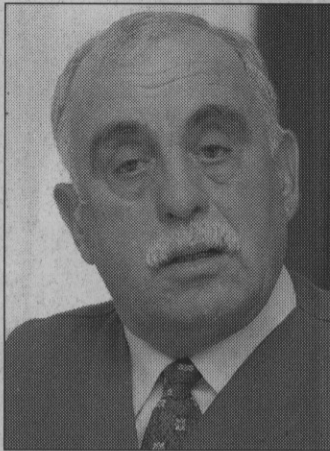
Az oldal megjelenését az önkormányzat és a Szenna Pack Kft támogatta

Korszerű hírközlést, csatornát akarnak

Szenna nevét nemcsak hazánkban ismerik, hanem Európa számos országában is. Köszönhető ez a falumúzeumnak és a község legnagyobb foglalkoztatójának, a Szenna Pack Kft hírének is. Az ismertség azonban nem oldja meg a lakosok gondjait.

- Mit remélnék az uniós csatlakozástól?

- A mezőgazdaságban szerkezetváltozásra van szükség. Ez a vidék a klasszikus értelemben vett termelésre hosszú távon alkalmatlan - mondta Handó János polgármester. - Szenna valamikor állattenyésztő falu volt. A hetvenes-nyolcvanas években még százával legeltek marhák itt, a domboldalon, ma pedig szinte egy sincs. Adottságai folytán ez a vidék kiválóan alkalmas a külterjes állattenyésztésre, akár húsmarhát, akár juhot vagy

HANDÓ JÁNOS 1940. november 17-én született Patcán. A szennai Zselici Rt-ben volt földügyi ügyintéző, majd 1990-től tiszteletdíjas polgármester. Nős, három gyermeke van. Hobbija a méhészkedés.

kecskét is lehetne tartani. A másik lehetséges út az erdőtelepítés, de ehhez új támogatási rendszer szükséges. A gyengébben képzett embereknek egész évben tudna munkát adni.

- A határainkon túl mennyire ismerik Szenna nevét?

- Münchenben építették föl 1982-ben az egyik régi ház mását, ennek is köszönhető az Európa Nostra-díj. Szenna neve egyrészt így lett ismert, másrészt a legnagyobb foglalkoztató, a Szenna Pack Kft által. Ez a cég szoros kapcsolatban áll Európa számos országával, s a vállalat jó hírével együtt terjesztette a települését is. S nemcsak hírnevet, hanem számos egyéb dolgot is köszönhetünk a kft-nek. Az önkormányzatnak és a településnek is a legnagyobb támogatója; falunapi rendezvényeken, a település képének az alakításában, a mintaporták létrehozásában. A millenniumi em-

lékmű is a cég adományából épült. Ezen feltüntetjük a 2000-ben itt élő összes lakos nevét.

- Milyen lehetőségeket nyújtana az uniós pályázatok?

- Nagy gondot okoz a pályázat elkészítése, ehhez szakember kell. Szoros a kapcsolatunk a Sapard-irodával, ismerjük a lehetőségeket. Szeretnénk az itt élő emberek életét kényelmesebbé tenni, de azt az élet hozza magával, hogy ehhez tudunk-e pályázni vagy sem. Nagyon hiányzik a szennyvízcsatorna. A települést két patak szeli át, a terület mocsaras. Nem lehet rendszeresen kezelni a szennyvizet, hogy a környezetszennyezésről már ne is beszéljünk. A pályázatot beadtuk, és várunk.

- Mik lehetnek a kitérés pontjai?

- Mezőgazdasági, illetve ehhez kapcsolódó vállalkozókat szeretnénk letelepíteni.

Seprűnyélből próbababa

Szenna neve összeforrt az Európa Nostra-díjas skanzennel. A kívülálló úgy gondolná, hogy ami népművészeti emlék lehet, az ebben a gyűjteményben föllelhető. Szabó Edit nyugdíjas tanárnőnek és néhány elszánt gyűjtőtársának más a véleménye.

- A szennai falumúzeumban nincs szennai ház, ezért annak a berendezését, a falu népviseletét nem volt hol megjeleníteni. Ezért és ennek a szellemében hoztuk létre ezt a gyűjteményt - mondta Szabó Edit. A tanárnő 1956-ban került Szennába, és mint mondta, soha nem érdekelte különösebben a néprajz, de „meglepyintette” a hely szelleme; úgy érezte, hogy a föllelhető népi értékeket nem hagyhatják az enyészetnek.

- Pedagógus voltam, és nyitott szemmel jártam. Láttam, hogy az emberek szabadulni akarnak ezektől a régi tárgyaktól, és

nem ismerik értékeiket. Éreztem, ha ezek a tárgyak, munkaeszközök elvesznek, elveszik a múlt fontos része, és szegényebb lesz a jelen, a jövő. Kincsek ezek, még akkor is, ha pénzben nincs kifejezhető, csak eszmei értékük. A nyugdíjasok, az idősek segítettek: hozták a kiállítási anyagot. Évekig csak egy-egy napos kiállítást rendeztünk be, mert nem volt helyünk, ám az idén májusban már berendeztünk egy állandót is, ez a klubszoba a miénk.

Szabó Edit és csapata nemcsak gyűjti a múlt emlékeit, hanem irigylésre méltóan leleményes is. Nem akadtak fenn azon, hogy nincs próbababájuk, elkészítették ők maguk. A testhez elég volt egy seprűnyél, az idomokat különböző anyagokkal: vattával, párnával pótolták, a fejét pedig rongyból, a haját kócból készítették.

Bár a falumúzeumban nincs szennai ház, a kapcsolat a két kiállítás között azért élő.

Üzenet a kapcsolatokról

A hagyományörző kiállítás második üzenete az emberi kapcsolatokról szólt. Arról, hogy meg kell becsülni, hallgatni az előttünk járókat, a nagy rohanásban rájuk is kell időt szentelnünk, mert népünk múltjának az ismerete nélkül sáv és sekélyes lesz a jövőnk. Ezt jelképezi a két öreg szüle karján a déduonkával, miközben a háttérben őket figyelik a fiatalok.

Táncot, zenét is tanulnak

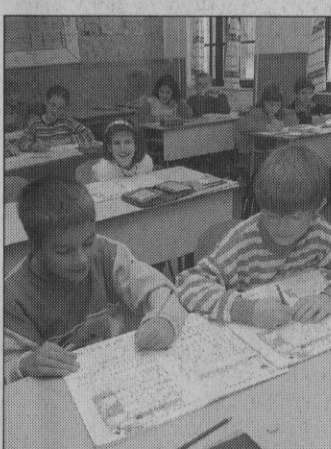
Évekig csak szakkörben tanulták a gyerekek a néptánc alaplépéseit. Négy éve azonban gondolt egy merészet az iskola vezetése; a szülőkkel meg az önkormányzattal karöltve létrehozta az alapítványt, s ennek a segítségével az iskolában megkezdtek a művészeti képzést.

- Nemcsak a néptáncra volt nagy igény, hanem a zenetanulásra is. Az iskolát fenntartó négy önkormányzat támogatásával létrehoztuk a tehetséggondozó alapítványt, s ennek köszönhető a művészeti iskola beindulása - mondta Bendi Tiborné, a Fekete László Általános Iskola igazgatója. Ennek az intézménynek a kebelében tevékenykedik a művészeti iskola. A gyerekek a tanórák után szabadidejükben tanulnak zenét meg táncot. A kis néptáncosok három korcsoportba osztva gyakorolnak, a zenei tanszakon pe-

dig zongorázni, furulyázni és citerázni tanulnak.

- Az iskola tanulóinak a hetven százalékát részt vesz a művészeti iskola munkájában. A gyerekek nagyon szeretik, s jó kedvvel vesznek részt a próbákban, és boldogok, amikor fellépési lehetőséghez jutnak, bár ebből nincs hiány - mondta az igazgató. - Nemcsak Szennában, hanem a közigazgatásig mind a négy községben várják a gyerekeket falunapokon, karácsony előtt és minden jelesebb évfordulón. Ezenkívül részt veszünk ki-mit-tud?-okon, művészeti szemléken, és a megyei Egység Árpád táncversenyen, valamint a Talentum népzenei versenyen. A citerásink kiemelkedő eredményeket érnek el, többször jöttek már haza aranyéremmel.

Szenna ad helyet évek óta a regionális daléneklő versenynek is, ahol a helyi művészpalánták ugyancsak remek eredményeket

A rajz is a művészeti oktatás része

érnek el. A gyerekeket a megyében ismert és elismert művésztanárok képzik, köztük Husi Gyula, Varga Magdolna, Bajzik Éva, a csapat művészeti vezetője pedig Czigány Tamás. Az ő személyük, tudásuk a siker biztosítéka.

Lázi-dombi koncertezők

- A Varjúdombi mesék és a Lázi-domb közelsége adta az ötletet a névválasztáshoz, mikor tavaly ősszel megalakítottuk a kulturális egyesületet - mondta Karácsony Tamásné Bajzik Éva. - Két évvel ezelőtt már próbálkoztunk táncház szervezésével, s az ott elért sikereket, az érdeklődés is ösztönözt bennünket, hogy szervezdjünk egyesületet. Néhányan fontosnak tartjuk itt, a községben, hogy valamilyen módon fejlesszük a kulturális életet. Színes az idei rendezvénysorozatunk: a havi táncházak mellett volt rendezvényünk a somogyi betyárrokról, hamarosan estet szervezünk a palócok tiszteletére, s Pál István dudás lesz a vendégünk; a terveinkben ír est, betlehemes já-

KARÁCSONY TAMÁS NÉ

ték és adventi koncert is szerepel. A kulturális egyesület rendezvényei egyre népszerűbbek a faluban, legalább százán rendszeresen részt vesznek a rendezvényeken. Többnyire a családostól jönnek. Az egyesület nem dúskál a pénzben; a tagdíjból, pályázati pénzekből, az alapítóke kamataiból és az önkormányzat támogatásából tartja fenn magát.

- Nemcsak a népi kultúra terjesztését tűztük ki célul; komolyzenei koncertek és szabadidős tevékenység, kiállítások szervezése is szerepel a terveink között. Négy évszak a neve annak a tūratervnek, amelyen részt vesznek az egyesület tagjai. Szakemberek segítségével ismerkedünk a Zselici állat- és növényvilágával.

Nyugdíjasok kölcsönben

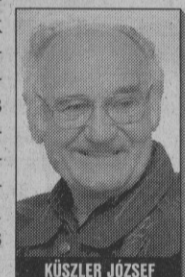
- Már negyedik éve vagyunk, létezik - mondta Küszler József, a nyugdíjasklub vezetője. - Magunknak valók vagyunk, nem veszünk részt a megyei megmozdulásokon, de jól érezzük magunkat egymás társaságában. Megpróbáljuk a klubtagok életét is egy kicsit színesebbé, kellemesebbé tenni. Ez a mi munkánk, és nem is kevés...

Hatvanötven látogatójuk rendszeresen a szennai nyugdíjasklubot. Adódik a kérdés, hogyan tud egy férfi ennyi különböző egyéniséget, sérülékeny és sértődékeny idős embert összetartani.

- Nem könnyű, de nálunk még nem volt sértődés, kilépés. Nem viszik túlzásba az együttlételet - mondta. - Télen gyakrabban talál-

kozunk, mert nyáron mindenkinek több a dolga. Legnagyobb sikerük a nagy ünnepek előtti fölkecskésítés van; karácsonykor adventi koszorút készítenek, húsvétra tojást pingálunk, s évente kétszer is kirándulunk. Az idén Esztergomban meg Visegrádon jártunk, s a legidősebb klubtagunk, a 85 éves Kurucz Imre fölmászott a kilátóhoz. A névnapokat pedig évente egyszer ünnepeljük meg, közösen. Akkor van a mindenki névnapja.

Bár a nyugdíjas-egyesület tagjai nem vágytak közszereplésre, tavaly mégis megalakították a dalárdát. A művészeti iskola tanulóival együtt lépnek föl. Az iskolások időnként kölcsön kérik a dalárdásokat, és olyankor szinte biztos a siker.

KÜSZLER JÓZSEF

Kikísérik a házalókat

Mióta megalakult a polgárőrség, számottevően visszaesett a lopások száma. A sánda szándékkal érkezőket már az is megékezi, hogy nem tudják, mikor és melyik területen bukkannak föl a kékmellényesek. A polgárőrség szervezésében Adi Endre vállalta az orosz-lánrészt. - Két éve alakult a polgárőrség, ma már csak fenn kell tartani a csapatot - mondta. - Több mint harmincan vagyunk, s párosával, négysesével vigyázunk Szenna bel- és külterületére. Hektárban nehéz lenne elmondani, hogy mekkora terület ez, de egy-egy alkalommal a járőrök mintegy 35 kilométert tesznek

meg, legtöbbször gyalog. A polgárőrség tevékenysége nyomán nyugodtabb a lakosok is. A polgárőrök helyettes vezetője szerint mostanában jóval kevesebb a gyanús alak is. - A sorozatos pincefeltörések miatt alakítottuk meg a polgárőrséget, de mióta dolgozunk, számottevően csökkent az ilyen bűncselekmények száma. Azt azért nem mondhatom, hogy sikerült teljesen felvagyunk, mert nem lehetünk mindig minden pince mellett, de az a tudat, hogy járőrözünk, elég jelentős visszatartó erő. Megszűnt a díofalopás, és a házaló kereskedőket is kikísérjük a faluból.

ADI ENDRE